

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები

შესავალი

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების 2012 წლის კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის მიერ, მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით მომზადებულია მხარჯავი დაწესებულებების (ეკონომიკური ორგანიზაციების) მიერ წარმოდგენილი ბუღალტრული ანგარიშგებების მონაცემების საფუძველზე. მოდიფიცირებული საკასო მეთოდი ითვალისწინებს ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (IPSAS) შესაბამისად.

მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის დროს გამოყენებულ იქნა შემდეგი ნორმატიული აქტები:

- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2012 წლის 8 აპრილის N93 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით ფინანსური ანგარიშგების შედგენის წესი“;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 28 დეკემბრის №1321 ბრძანებით დამტკიცებული „ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის შესახებ“ ინსტრუქცია;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2008 წლის 16 აპრილის N364 ბრძანებით დამტკიცებული „ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული ანგარიშგების ფორმები“;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2002 წლის 31 დეკემბრის ბრძანებით დამტკიცებული №439 ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ძირითადი აქტივების ფიზიკური ცვეთის ნორმებისა და მათი ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქცია;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 28 დეკემბრის N1318 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ხაზინის მომსახურებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ გადახდების განხორციელების წესის შესახებ ინსტრუქცია“;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 23 ივლისის №605 ბრძანებით დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციებში ქონების, მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის ჩატარების წესი“.

ზოგადი განმარტება

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების 2012 წლის კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2013 წლის 8 აპრილის N97 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით ფინანსური ანგარიშგების შედგენის წესის“ შესაბამისად.

კონსოლიდაციის საფუძვლები

კონსოლიდაციას ექვემდებარება მხარჯავი დაწესებულებების ნაერთი ფინანსური ანგარიშგებები.

სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი მხარჯავი დაწესებულების მიერ მომზადებული ნაერთი ფინანსური ანგარიშგებები მოიცავს სახელმწიფო ერთეულების ინდივიდუალურ ბუღალტრულ ანგარიშგებებს, ასევე იმ კონტროლირებული ერთეულების ანგარიშგებებს, რომლებიც აწარმოებენ საქონლისა და მომსახურების მიწოდებას როგორც უსასყიდლოდ, ასევე ეკონომიკურად მნიშვნელოვანი ფასებით და რომელთა სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებენ მხარჯავი დაწესებულებები.

ინდივიდუალური ბუღალტრული ანგარიშგებები მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის პირველადი დოკუმენტების საფუძველზე განხორციელებული ბუღალტრული ჩანაწერების საფუძველზე.

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგი მხარჯავი დაწესებულებების ფინანსურ ანგარიშგებებს 2012 წლის 31 დეკემბრისათვის:

1. საქართველოს პარლამენტი
2. საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია
3. საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი
4. საქართველოს მთავრობის კანცელარია
5. საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახური
6. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია
7. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო
8. საქართველოს უზენაესი სასამართლო
9. საერთო სასამართლოები
10. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო

11. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ფოთში
12. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში
13. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ქუთაისში
14. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში
15. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში
16. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტებში
17. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში
18. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრიწყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ რუსთავში
19. სახელმწიფო რწმუნებულის – გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტებში
20. ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
21. დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
22. რეინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
23. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
24. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
25. საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო
26. საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო
27. საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტრო
28. საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო
29. საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო
30. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო
31. საქართველოს დაზვერვის სამსახური

32. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო
33. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
34. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო
35. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო
36. საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
37. საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
38. საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტრო
39. საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო
40. საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური
41. საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი
42. სსიპ _ საზოგადოებრივი მაუწყებელი
43. სსიპ _ კონკურენციის და სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო
44. სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია
45. სსიპ _ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო
46. სსიპ _ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური _ საქსტატი
47. რიჩარდ გ. ლუგარის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევითი ცენტრი
48. სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო

ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ინფორმაციას მხარჯავი დაწესებულებების ფინანსურ მდგომარეობაზე, მათი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებზე და ფულადი სახსრების ნაკადებზე.

მოთხოვნები და ვალდებულებები, რომლებიც წარმოშობილია მხარჯავსა და კონტროლირებულ ერთეულებს შორის შიდა ოპერაციებით, ფინანსური ანგარიშგებიდან ელიმინირებულია, ხოლო კონსოლიდირებული (ნაერთი) ანგარიშგების შედგენის დროს მოთხოვნების და ვალდებულებების ელიმინირების საჭიროება არ არსებობდა, ვინაიდან სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფ მხარჯავ დაწესებულებებს შორის საანგარიშო პერიოდში შიდა ოპერაციები არ განხორციელებულა.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის ცალკე მონაცემების სახით ჩართული დასაქმების საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატის 2012 წლის ფინანსური ანგარიშგება, ვინაიდან აღნიშნული სამინისტრო ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის (2013 წლის 1 მაისი) გაუქმებული იყო.

ფინანსური ანგარიშგების კომპონენტები

ფინანსური ანგარიშგების პაკეტი მოიცავს:

- ა) ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშს (ბალანსი);

- ბ) ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშს;
- გ) ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშს;
- დ) კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშს;
- ე) ბიუჯეტის და ფაქტიური თანხების შედარების ანგარიშს;
- ვ) ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს.

ანგარიშგების თარიღი

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია მოდიფიცირებული საკასო მეთოდის შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის ვადიდან (საანგარიშო წლის დასრულებიდან მომდევნო წლის 1 მაისი) 2 თვის განმავლობაში.

საანგარიშგებო პერიოდი

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ანგარიშგების საანგარიშო პერიოდია კალენდარული წელი 2012 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

საანგარიშგებო ვალუტა

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ეროვნულ ვალუტაში - ლარში, რომელიც წარმოადგენს საანგარიშგებო ვალუტას. დამრგვალება განხორციელებულია ათასებამდე.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები

ოპერაციები შეფასების ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში განიხილება როგორც უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები, ოპერაციის მოხდენის დღეს მოქმედი ოფიციალური გაცვლითი კურსით. ანგარიშგების თარიღისათვის უცხოურ ვალუტაში ასახული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება ამ თარიღისათვის არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად. წლის ბოლოს კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება შესაბამისად, წმინდა ღირებულების ან მოგება/ზარალის ანგარიშგებზე.

რესურსების განაწილება და გამოყენება

ორგანიზაციების დაფინანსების წყაროებია: სახელმწიფო ბიუჯეტი, ეკონომიკრი საქმიანობით მიღებული (არასაბიუჯეტო) შემოსავლები და სახელმწიფო ბიუჯეტში ასახული მესამე პირის გადახდები.

მხარჯავი დაწესებულებების მიერ ხარჯები გაწეულ იქნა სამართლებრივი და სახელშეკრულებო მოთხოვნების შესაბამისად მოქმედი კანონმდებლობით დაწესებული ფინანსური შეზღუდვების გათვალისწინებით - როგორც ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებების, ასევე, ვალდებულებების მოცულობის ფარგლებში.

ფინანსურ ანგარიშგება მოიცავს ინფორმაციას სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ, რომელიც მზადდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად საკასო მეთოდით (ფინანსური ანგარიშგებისგან დამოუკიდებლად). სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მონაცემები ანგარიშგებას ერთვის დანართების სახით.

საანგარიშო პერიოდში წარმოშობილი ვალდებულებების მოცულობამ (რომელიც ძირითადად წარმოშობილია საბიუჯეტო სახსრებით) შეადგინა ბიუჯეტის მთლიანი ხარჯების 2.4%, ხოლო წარმოშობილი მოთხოვნების და დებიტორული დავალიანებების მოცულობამ - 5.4%

გადასახადების გაანგარიშება და გადახდა

საგადასახადო მიზნებისათვის, ერთეულების მიერ გადასახადების გაანგარიშება და გადახდა განხორციელდა საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით, და აისახა ანგარიშგებაში საგადასახადო კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც ძირეულად განსხვავდება საჯარო სექტორში მოქმედი აღრიცხვის და ანგარიშგების ნორმებისგან და პრინციპებისგან.

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის და წარდგენის საფუძვლები

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ ერთეულები წარმოადგენენ ფუნქციონირებად ორგანიზაციებს და ახლო მომავალში არ იგეგმება მათი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია.

ფინანსური ანგარიშგებაში სამართლიანად არის წარდგენილი ინფორმაცია ორგანიზაციების ფინანსური მდგომარეობის, საქმიანობის ფინანსური შედეგების და ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ და არ ეწინააღმდეგება მოდიფიცირებულ საკასო მეთოდის მოთხოვნებს.

ყველა ეკონომიკური მოვლენა შეფასების და აღიარების კრიტერიუმების გათვალისწინებით არის წარმოდგენილი.

მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით ანგარიშგების მომზადების დროს ასევე გამოყენებულია ბუღალტრული ანგარიშგების მეთოდოლოგიით და ბუღალტრული აღრიცხვის ინსტრუქციით განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკა და დამტკიცებული ანგარიშთა გეგმა.

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისთვის და შემდგომ პერიოდში მომხდარი მოვლენები

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისთვის და შემდგომ პერიოდში მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ორგანიზაციების ფინანსური მდგომარეობის შესახებ, ასახულია ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

ანგარიშგების შედგენის შემდგომ მოვლენას წარმოადგენს ინფორმაცია, ა(ა)იპ რიჩარდ გ. ლუგარის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევითი ცენტრის შესახებ, რომელიც საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 7 მაისის N422 განკარგულების თანახმად, ლიკვიდაციის პროცესში იმყოფება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები დამატებით მოიცავს ისეთ ინფორმაციებს, რომლებიც არაფინანსური ხასიათისაა და არ არის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის შემადგენელი ნაწილი, თუმცა, საჭიროა ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული ფინანსური ხასიათის ინფორმაციის ასახსნელად.

ბუღალტრული აღრიცხვის ძირითადი პოლიტიკა და განმარტებითი შენიშვნები

აქტივები და ვალდებულებები ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია გრძელვადიან და მოკლევადიან მუხლებად და სტრუქტურა შედგენილია ლიკვიდობის კლებადობის მიხედვით.

აქტივები ძირითადად შეფასებულია პირვანდელი ღირებულებით. ამასთან, არის შემთხვევებში რეალური (გადაფასებული) ღირებულებით შეფასების მეთოდის გამოყენების (რაც დასტურდება ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაციით - ფლობით მიღებული მოგება/ზარალით).

საქართველოს საჯარო სექტორში არსებული აღრიცხვის სპეციფიკის გათვალისწინებით, აქტივების სალიკვიდაციო ღირებულების განსაზღვრა არ ხდება. სახელმწიფო ერთეულებს აქტივები მთავრობისგან გადაეცემა დროებით სარგებლობაში მათი ფუნქციონირების პერიოდში. ასეთი სახით გადაცემული და ასევე, ფუნქციონირების პერიოდში სახელმწიფო სახსრებით შეძენილი უძრავი ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში, მიღებულ შემოსულობებზე „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ მოთხოვნით, ერთეულს წარმოემოზა ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულება, ხოლო მოძრავი ქონება სარეალიზაციოდ, მოქმედი კანონმდებლობით, ვალდებულია გადასცეს ფინანსთა სამინისტროს სსიპ-მომსახურების სააგენტოს და ამ

შემთხვევაში, რეალიზაციით მიღებული შემოსულობის და ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულების აღიარება სახელმწიფო ერთეულების მიერ არ ხდება

აქტივები

ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები

ფულადი სახსრები მოიცავს როგორც ხაზინის ერთიან ანგარიშზე არსებულ ფულს, ასევე, ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე და ნაღდ ფულს სალაროში.

ფულადი სახსრები ასახულია ნომინალით. უცხოურ ვალუტაში არსებული ფულადი სახსრები ეროვნულ ვალუტაში გადაანგარიშებულია ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში ოპერაციები აღრიცხულია ოპერაციის დღეს არსებული კურსით, ხოლო კურსთა შორის სხვაობა ასახულია: საბიუჯეტო სახსრებით წარმოშობის შემთხვევაში „წმინდა ღირებულების“ ანგარიშში, ხოლო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული საკუთარი შემოსავლების შემთხვევაში - მოგება-ზარალის ანგარიშში. ფულად სახსრებში ასახულია ხაზინის ერთიან ანგარიშზე რიცხული დეპოზიტები, რომლებიც აღრიცხება როგორც ფინანსური აქტივები, ამავდროულად ვალდებულებები (არ აღიარდება შემოსავლებად). ხაზინის ერთიან ანგარიშზე რიცხულ დეპოზიტებს საპროცენტო სარგებელი არ ერიცხება და მისი გამოყენება საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიზნებისთვის დაუშვებელია.

ფული და ფულის ექვივალენტები მოიცავს ხაზინის ერთიან ანგარიშზე არსებულ ფულად სახსრებს 856063,7 ათას ლარს, სხვა საბანკო ანგარიშებზე ფულად სახსრებს და ნაღდ ფულს სალაროში 429491.3 ათას ლარს. მათ შორის, აკრედიტივის ანგარიშზე აკრედიტივის უზრუნველყოფისათვის დეპონირებულ თანხას 12073.3 ათას ლარს (საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს - 6178,7 ათას ლარს, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს - 5894.6 ათას ლარს).

ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები

ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები შეფასებულია ნომინალური ღირებულებით. ფინანსურ აქტივებზე და მოთხოვნებზე დარიცხული ჯარიმები და სანქციები ასახულია შემოსავლებში და აქტივების ცალკე ანგარიშზე. ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები უმეტესწილად წარმოქმნილია წინასწარი გადახდებით ბიუჯეტიდან და „ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების და მათზე ოპერაციების“ საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განხორციელებული გადახდებით. მცირე ნაწილია ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად მომსახურების და აქტივების მიწოდებით, ასევე სხვა მიწოდებებით წარმოქმნილი ფინანსური აქტივები, მოთხოვნები და სხვა დებიტორული დავალიანებები. ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები წარმოდგენილია

მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების და მოთხოვნების სახით. ფინანსური აქტივის მიღების ან გასვლის ღირებულებას წარმოადგენს მისი გაცვლის ღირებულება.

მოთხოვნებს და დებიტორულ დავალიანებებს ხაზინის მონაცემთა ბაზის მიხედვით გააჩნია შემდეგი სტრუქტურა: დებიტორების აღრიცხვის ჟურნალში აღრიცხება ანალიზური აღრიცხვის მიზნებისათვის დებიტორი ორგანიზაციების დასახელებები, დებიტორული დავალიანების წარმოშობის წლები და კლასიფიცირებულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად. ფინანსური ანგარიშგების ინფორმაცია საბიუჯეტო სახსრებით წარმოშობილ დებიტორულ დავალიანებებზე შედარებულია ხაზინის ელექტრონულ ბაზაში განთავსებულ წინასწარი (ავანსი) გადახდების მონაცემებთან.

ფინანსური აქტივები ძირითადად წარმოდგენილია სესხების და აქციების და სხვა კაპიტალის სახით. ორგანიზაციების კონსოლიდირებული მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო ვალისა და საგარეო დაფინანსების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილი მონაცემების გათვალისწინებით, რაც ეხება საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ სამინაო სესხებს. ქვემოთ მოცემულია ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო ვალისა და საგარეო დაფინანსების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილი მონაცემები.

ათას ლარებში

ფინანსური აქტივი	გრძელვადიანი		ზრდა/კლება
	2011 წ. 31 დეკემბერი	2012 წ. 31 დეკემბერი	
საშინაო			
სესხები	978738.9	1140717.7	161978.7
<i>მ.შ. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაცემული სესხები</i>	978738.9	1140717.7	161978.7
<i>საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე</i>	727997.4	930098.0	202101.6
<i>საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე</i>	250741,5	210619.7	- 40121.8

შენიშვნა: საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაცემული გრძელვადიანი სესხები ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებზე (210182.9 ათასი ლარი) ნაკლებია 8081,3 ათასი ლარით, რაც გამოწვეულია ჩარიცხვების და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ვალუტის გაცვლით კურსებს შორის სხვაობით და იმ დამატებითი სესხებით, რომლებიც ასახულია ბიუჯეტის შესრულებაში როგორც ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან პირდაპირ გაცემული სესხები, ხოლო საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემული სამინაო სესხები ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებზე (41585.1 ათასი ლარი) ნაკლებია 1463.3 ათასი ლარით, რაც გამოწვეულია საკურსო სხვაობით და იმ სესხებით, რომლებიც გაცემულია ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან

ძირითადი აქტივები

ძირითადი აქტივები ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში ასახულია საწყისი (ისტორიული) ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია ცვეთის თანხით. საწყისი ღირებულება მოიცავს ძირითადი აქტივების შესყიდვის ფასს, ასევე ყველა იმ დანახარჯს, რაც დაკავშირებულია შეძენასთან, საკუთრების უფლების მოპოვებასთან და ექსპლუატაციაში შესვლასთან.

ძირითად აქტივებს ცვეთა ერიცხებათ - საბიუჯეტო დაფინანსების შემთხვევაში - საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2002 წლის 31 დეკემბრის ბრძანებით N439 „ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ძირითადი აქტივების ფიზიკური ცვეთის ნორმებისა და მათი ბუღალტრული აღრიცხვის ასახვის შესახებ“ დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად, ხოლო ეკონომიკური საქმიანობისთვის განკუთვნილ ძირითად აქტივებს - საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული წლიური ცვეთის ნორმები ძირითადი აქტივების თითოეული კატეგორიისთვის მერყეობს 0.75%-დან 50%-მდე. ძირითადი აქტივების დაჯგუფება ხდება საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად და ცვეთის დარიცხვის მიზნით ძირითადი აქტივების სააღრიცხვო ჯგუფები არ იქმნება. კანონმდებლობით ძირითადი აქტივებიდან ცვეთა არ ერიცხება საბიბლიოთეკო ფონდებს, კულტივირებულ აქტივებს, გრძელვადიან მცირეფასიან აქტივებს. ცვეთის თანხის აკუმულირება არ ხდება და დარიცხული ცვეთა ტარდება ხარჯებში, როგორც ძირითადი კაპიტალის მოხმარება ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის შესაბამისად.

ძირითადი აქტივების მოვლა-შენახვასა და რემონტის დანახარჯები, რომლითაც არ იზრდება ძირითადი აქტივების ღირებულება, განხილულია ხარჯებად, ხოლო არსებული აქტივების არსებითი გაუმჯობესება – განახლება, რეკონსტრუქცია ან გაფართოება, რაც მნიშვნელოვნად ზრდის საწარმოო სიმძლავრეს, ხარისხს ან ახანგრძლივებს არსებული ძირითადი აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადას, განიხილება როგორც ძირითადი აქტივების მიღება.

მატერიალური მარაგები

მატერიალური მარაგები ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშში წარმოდგენილია შეძენის ღირებულებით და დამზადების თვითღირებულებით. საბიუჯეტო სახსრებით შეძენილი მატერიალური მარაგების შეფასებისას, გამოყენებულია მარაგების აღრიცხვის „ფიფო“ მეთოდი. მატერიალურ მარაგებში ასახულია საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული სტრატეგიული მარაგები, ნედლეული და მასალები, დაუმთავრებელი წარმოება, მზა

პროდუქცია, გასაყიდად შეძენილი საქონელი და ასევე მცირეფასიანი აქტივები, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ძირითადი აქტივების აღიარების კრიტერიუმს: ღირებულება ნაკლებია 500 ლარზე (მიუხედავად გამოყენების ვადისა) ან გამოყენების ვადა არ აღემატება ერთ წელიწადს (მიუხედავად ღირებულებისა).

ვალდებულებები

ვალდებულებები, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია როგორც ფინანსური ვალდებულებები, ძირითადად, შეესაბამება საბიუჯეტო კლასიფიკაციას და GFS-2001 მეთოდოლოგიას, თუმცა, ამავე დროს, საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (IPSAS)) შესაბამისად, დაყოფილია მოკლევადიან და გრძელვადიან ფინანსურ ვალდებულებებად. ვადაგადაცილებულ დავალიანებებზე (კრედიტორული დავალიანებები, რომელიც არ არის დაფარული ანგარიშგების თარიღისთვის) ინფორმაცია მითითებულია ერთეულების განმარტებით შენიშვნებში.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები წარმოდგენილია მოკლევადიანი და გრძელვადიანი სესხების (მათ შორის, ფინანსური ლიზინგის) და ფასიანი ქაღალდების სახით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ვალდებულებები ანგარიშგების თარიღისათვის გადაყვანილია საქმიანობის ვალუტაში ამ თარიღის კურსით. აღნიშნული მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს საგარეო დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილი მონაცემების გათვალისწინებით. ქვემოთ მოცემულია მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულებების შესახებ საგარეო დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაცია:

ათას ლარებში

ფინანსური ვალდებულება	მოკლევადიანი		ზრდა/კლება
	2011 წ. 31 დეკემბერი	2012 წ. 31 დეკემბერი	
საშინაო	214368.5	93903.6	-120464.9
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	214368.5	93903.6	-120464.9

შენიშვნა: საშინაო მოკლევადიანი ფინანსური ვალდებულების კლება მეტია ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებზე (35000.). რაც გამოწვეულია იმით, რომ დაფარვა ტარდება - მინუს შემოსავლად.

ათას ლარებში

ფინანსური ვალდებულება	გრძელვადიანი		ზრდა/კლება
	2011 წ. 31 დეკემბერი	2012 წ. 31 დეკემბერი	
საშინაო	985558.5	1129338.4	143779.9
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	985558.5	1129338.4	143779.9

შენიშვნა: საშინაო გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულების ზრდა ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებზე (58315.0 ათასი ლარი) მეტია 85464,9 ათასი ლარით. 58315.0 ათასი ლარი წარმოადგენს ობლიგაციების გამოშვების ნეტ თანხას, ხოლო საგარეო დეპარტამენტის მოწოდებულ მონაცემებში გათვალისწინებულია სახელმწიფო ობლიგაციების ზრდა (178779,9 ათასი ლარი) და ეროვნული ბანკის ვალის კლება (35000.0 ათასი ლარი)

ათას ლარებში

ფინანსური ვალდებულება	გრძელვადიანი		ზრდა/კლება
	2011 წ. 31 დეკემბერი	2012 წ. 31 დეკემბერი	
საგარეო	7016222.4	7218397.2	202174.8
სესხები	6072920,6	6282775,9	209855,3
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	943301,9	935621,3	- 7680,6

შენიშვნა: საგარეო გრძელვადიანი სესხების ზრდა ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებზე (332596.4 ათასი ლარი) ნაკლებია 122741.1 ლარით, აღნიშნული განსხვავება გამოწვეულია იმ გარემოებით, რომ სხვადასხვა ვალუტაში აღებული სესხის ნაშთები დაანგარიშებულია 31 დეკემბრის მდგომარეობით და არა ჩარიცხვების თარიღებისთვის არსებული კურსებით. გრძელვადიანი ფასიანი ქაღალდების კლება გამოწვეულია საკურსო სხვაობით.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები

სხვა ფინანსური ვალდებულებები წარმოადგენს მიმდინარე ვალდებულებებს, რომლებიც ძირითადად წარმოშობილია საბიუჯეტო სახსრებით განხორციელებული ოპერაციებიდან. მათ შორის საანგარიშო პერიოდში წარმოშობილი ვალდებულებები წარმოადგენენ უმნიშვნელო ნაწილს მთლიან დავალიანებაში. ძირითადი ნაწილი დავალიანების არის წინა წლებში განხორციელებული ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი.

ბიუჯეტის წინა წლებში წარმოქმნილ ვალდებულებებში დიდია დარიცხვის ოპერაციებით წარმოქმნილი ვალდებულებების წილი, რომელთა მიხედვით საკასო ოპერაციები არ განხორციელებულა და საგადასახადო ვალდებულება არ წარმოშობილა.

ანალიზური აღრიცხვის მიზნებისათვის, გამოყენებულია სახაზინო სამსახურის ინფორმაცია თითოეული ორგანიზაციის კრედიტორული დავალიანების შესახებ თანხების მიმღების, წარმოშობის წლების და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად ხარჯების კატეგორიების მიხედვით.

კაპიტალი

წმინდა ღირებულება

წმინდა ღირებულება წარმოადგენს დამაბალანსებელ მუხლს, რომელიც გაანგარიშებულია საბიუჯეტო სახსრებით განხორციელებულ ხარჯებსა და შემოსავლებს (მ.შ. ბიუჯეტიდან მიღებულ დაფინანსებას) შორის სხვაობა, კორექტირებულია ერთი დონის სახელმწიფო ერთეულებს შორის აქტივების უსასყიდლოდ გადაცემის და მიღების შედეგად აქტივების ზრდის/კლების მაჩვენებლით, საკასო შემოსავლების მიღებით ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულებით და აქტივების და ვალდებულებების ოპერაციების გარეშე წმინდა ცვლილებით (მოგება/ზარალი ფლობიდან და აქტივების/ვალდებულებების სხვა მოცულობითი ცვლილება GFS-2001 მიხედვით).

გაუნაწილებელი მოგება

გაუნაწილებელი მოგების თანხების გაანგარიშებაში მონაწილეობს ეკონომიკური საქმიანობის უფლების მქონე სსიპ-ების მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად გასულ წლებში მიღებული მოგების გაუნაწილებელი თანხები, აგრეთვე საანგარიშო წლის მოგების თანხა, რომელიც დარჩა გაუნაწილებელი.

შემოსავლები

მხარჯავი დაწესებულებები

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად, საბიუჯეტო ორგანიზაციებს (გარდა სსიპ-ებისა) უფლება არა აქვთ მიღებული შემოსავლები გამოიყენონ საკუთარი მიზნებისთვის. ბიუჯეტის შესრულება ხდება საკასო მეთოდით. შედეგად, შემოსავლების საკასო შესრულების შემთხვევაში, საბიუჯეტო ორგანიზაციებს წარმოეშობათ ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულება. „წმინდა ღირებულების“ ანგარიშში მითითებული სადებეტო ჩანაწერი - „ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულება“ წარმოადგენს საკრედიტო ჩანაწერში მითითებული მთლიანი შემოსავლებიდან ფულადი ფორმით მიღებული შემოსავლების მოცულობას, რომელიც ირიცხება ბიუჯეტში, ხოლო დანარჩენი - არაფულადი ფორმით მიღებულ შემოსავლებს, რომელთა გამოყენების უფლებაც გააჩნია საბიუჯეტო ორგანიზაციას. შემოსავლები მოიცავს კანონით გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში ბიუჯეტიდან გამოყოფილ დაფინანსებას. ეკონომიკური საქმიანობის უფლების მქონე სსიპ-ების საკუთარი შემოსავლები აღრიცხულია საბიუჯეტო სახსრებიდან გამოცალკავებით - არ ითვალისწინებს ბიუჯეტიდან მიღებულ დაფინანსებას. ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად მიღებული შემოსავლების მიხედვით გაანგარიშებულია სსიპ-ის მოგება/ზარალი საქართველოს საგადასახდო კოდექსის მიხედვით და მიღებული მოგება/ზარალი ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში - „გაუნაწილებელი მოგება“ ან „დაუფარავი ზარალი“.

კონსოლიდირებული შემოსავლების მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს საგარეო დეპარტამენტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გათვალისწინებით ფინანსურ

აქტივებზე დარიცხული პროცენტის და პირგასამტეხლოს სახით მიღებულ შემოსავლებზე, რაც უკავშირდება საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ საშინაო სესხებს. ქვემოთ მოცემულია მოწოდებული ინფორმაცია:

ათას ლარებში

ფინანსური აქტივი	პროცენტი		პირგასამტეხლო და სხვა შემოსავლები	
	დარიცხული	მიღებული	დარიცხული	მიღებული
საშინაო				
სესხები				
<i>მ.შ. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაცემული სესხები</i>				
<i>საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე</i>	10,138	10,138	3,316	587

შენიშვნა 1: სახელმწიფო ბიუჯეტიდან საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ საშინაო გრძელვადიან სესხებზე მიღებული პროცენტები ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებისგან (16,117 ათასი ლარი) განსხვავებულია, რაც განპირობებულია საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ სესხებზე დარიცხული პროცენტებით, ასევე, ხაზინის ერთიან ანგარიშზე ორგანიზაციების მიერ გადახდილი სხვა პროცენტებით, რომლებიც არ უკავშირდება სესხებს.

შენიშვნა 2: სახელმწიფო ბიუჯეტიდან საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ საშინაო გრძელვადიან სესხებზე მიღებული პირგასამტეხლო და სხვა შემოსავლები ბიუჯეტის შესრულების მონაცემებისგან (34,745 ათასი ლარი) განსხვავებულია, რაც განპირობებულია საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ სესხებზე დარიცხული პირგასამტეხლოებით, ასევე, ხაზინის ერთიან ანგარიშზე ორგანიზაციების მიერ გადახდილი სხვა შემოსავლებით, რომლებიც არ უკავშირდება სესხებს.

სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლების მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო ვალისა და საგარეო დაფინანსების დეპარტამენტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გათვალისწინებით - სახაზინო ობლიგაციების ემისიიდან მიღებული პრემიის თანხებით, რომლებიც ირიცხება სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლების ანგარიშზე და უკავშირდება საშინაო ფინანსურ ვალდებულებას - "ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა".

ათას ლარებში

	დარიცხული	მიღებული
სახაზინო ობლიგაციების ემისიიდან მიღებული პრემია	5,681	5,681

ხარჯები

ხარჯების სტრუქტურა წარმოდგენილია როგორც საოპერაციო (მიმდინარე) ხარჯები და კლასიფიცირებულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად. ეკონომიკური საქმიანობის ნაწილში, ხარჯების მუხლებად წარმოდგენილია შემოსავლების მიღებასთან დაკავშირებული პერიოდის დანახარჯები. საბიუჯეტო სახსრებით წარმოდგენილი ხარჯები არ არის დაკავშირებული შემოსავლების მიღებასთან. ის დაკავშირებულია საანგარიშო პერიოდში მიღებულ დაფინანსებასთან და პერიოდის დასაწყისისთვის მოთხოვნების სახით რიცხულ წინა წლებში მიღებულ დაფინანსებასთან.

ძირითადი კაპიტალის მოხმარება შეადგენს 256325.9 ათას ლარს, ხოლო არაფინანსური აქტივების მიღება-გასვლის შესახებ ანგარიშის (დანართი 1) მიხედვით, 260163.6 ათას ლარს. სხვაობა 3837.7 ათასი ლარი გამოწვეულია იმით, რომ ორგანიზაციის მიერ ფორმა 2-ში, ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ამორტიზაციის ანარიცხებით ძირითადი აქტივების ღირებულების შემცირება, ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის არ იქნა გათვალისწინებული.

ორგანიზაციების ხარჯების კონსოლიდირებული მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო ვალისა და საგარეო დაფინანსების დეპარტამენტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გათვალისწინებით, სესხებზე და ფასიანი ქაღალდებზე დარიცხულ და გადახდილ პროცენტებთან დაკავშირებით.

ათას ლარებში

ფინანსური ვალდებულება	პროცენტი	
	საანგარიშგებო პერიოდში	
	დარიცხული	გადახდილი
<i>საგარეო</i>		
სესხები	78001.8	78001.8
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	64721.0	64721.0

შენიშვნა: აღნიშნული ციფრები მოიცავს გარანტირებულ (38.4 ათას ლარს) და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ საერთაშორისო სავალუტო ფონდიდან მიღებულ კრედიტებს (10057.4 ათას ლარს), რაც ედრება ბიუჯეტის შესრულებით გათვალისწინებულ სესხების (27390.5 ათასი ლარი + 40515.6 ათასი ლარი) და ფასიანი ქაღალდების პროცენტებს (64721.1)

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგების მოსამზადებლად გამოყენებულია არაპირდაპირი მეთოდი ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული შემოსავლებისთვის, ხოლო საბიუჯეტო სახსრებთან მიმართებაში ანგარიშგებაში გამოყენებული ხაზინის ანგარიშგებზე ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება, რომლის მომზადება ხდება სახელმწიფო ხაზინის მიერ ყოველთვიურად პირდაპირი მეთოდის გამოყენებით და გათვალისწინებულია მესამე პირს გადახდები, რაზედაც მხარჯავ დაწესებულებებს ინფორმაცია არ წარმოუდგენიათ.

ანგარიშგებაში საოპერაციო ხარჯებში აღრიცხულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული მიმდინარე ხარჯები, მათ შორის მატერიალური მარაგების (გარდა სტრატეგიული მარაგებისა) და მცირეფასიანი გრძელვადიანი აქტივების შეძენაზე გაწეული ხარჯები. ანგარიშგება დაყოფილია წყაროების მიხედვით და არის სამ-სვეტიანი. ხაზინის ერთიანი ანგარიშიდან შემოსავლებში აღრიცხულია ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსება (მათ შორის მიზნობრივი გრანტის სახით მიღებული) თანხები. ანგარიშგება შედგენილია წმინდა ღირებულების ანგარიშის შედეგის კორექტირებით. კორექტირებულია:

1. ცვეთის თანხებით;
2. დებიტორული დავალიანების ზრდით/კლებით;
3. კრედიტორული დავალიანების ზრდით/კლებით;
4. არაფინანსური აქტივების (გარდა მატერიალური მარაგებისა) წმინდა ცვლილებით ერთი დონის სახელმწიფო ერთეულებს შორის უსასყიდლოდ გადაცემა/მიღების შედეგად;
5. მატერიალური მარაგების წმინდა ცვლილებით ერთი დონის სახელმწიფო ერთეულებს შორის უსასყიდლოდ გადაცემა/მიღების შედეგად.

ორგანიზაციების ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგების შედგენამ არაპირდაპირი მეთოდით აჩვენა მთელი რიგი პრობლემები და მოქმედი კანონმდებლობით აღრიცხვის სპეციფიკურობა, რამაც გამოიწვია დაუბალანსებელი მუხლის წარმოქმნა მინუს ნიშნით (56512.3 ათასი ლარი) (საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო; საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახური; საერთო სასამართლოები; მთავრობის კანცელარია; საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია; საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო; საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო; საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო; საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო; საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო; საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო; საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო; საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო; სსიპ - ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო).

წყაროების მიხედვით გამიჯვნის უზუსტობებმა გამოიწვია „ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშში“ ფულადი სახსრების მარაგების წმინდა ცვლილებასა და ფულადი სახსრების წლის დასაწყისსა და წლის ბოლოს არსებულ ნაშთებს შორის სხვაობა.

კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიში

კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშში თავს იყრის ისეთი ინფორმაცია, რომელიც გავლენას ახდენს კაპიტალის მოცულობაზე, მათ შორის, საანგარიშგებო პერიოდის ფინანსური შედეგი, აქტივების და ვალდებულებების რაოდენობრივი ცვლილებები, გადაფასების შედეგად მიღებული ნამეტი/დანაკლისი, კურსთაშორის სხვაობით მიღებული მოგება ან ზარალი და სხვ.

საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შემოსავლებით და ხარჯებით დაანგარიშებული ფინანსური შედეგი, ფლობით მიღებულ მოგება-ზარალთან ერთად, აისახება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშში.

ბიუჯეტის და ფაქტიური თანხების შედარების ანგარიში

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს 2007 წლის 28 დეკემბრის #1318 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ხაზინის მომსახურებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ გადახდების განხორციელების წესის შესახებ“ ინსტრუქციის (მუხლი1. პუნქტი2.) მოთხოვნები ხარჯების გაწევის თაობაზე დაცულია: სხვა მატერიალური მარაგების, მოთხოვნებისა და სხვა დებიტორული დავალიანებების ხარჯებში გატარების და ნაერთ ბალანსში ასახული უცხოური კრედიტებითა და გრანტებით განხორციელებული საინვესტიციო პროექტების ფარგლებში სხვადასხვა ხარჯვით კატეგორიაში გაწეული ხარჯების გათვალისწინებით, მხარჯავი დაწესებულებების მიერ ფაქტიური ხარჯების მეტობა როგორც დაზუსტებულ საგეგმო პარამეტრებზე, ასევე ვალდებულებების მოცულობაზე არ ფიქსირდება.

ფინანსური ანგარიშგება ასევე მოიცავს დამატებით ინფორმაციას, დანართების სახით:

- ა) ორგანიზაციის ანგარიში არაფინანსური აქტივების მიღება-გასვლის შესახებ
- ბ) სხვა მოვლენების შედეგად ფლობით მიღებული მოგება/ზარალი
- გ) სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ბალანსი
- დ) სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობების ანგარიში
- ე) ბუღალტრულ ნაერთი ანგარიშგების დანართი ფორმები

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები

ფინანსური ანგარიშგების ანალიზის მიზანს წარმოადგენდა თითოეული ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების სიზუსტის და მისი შესაბამისობის დადგენა ფინანსური აღრიცხვის არსებულ ნორმებთან, რაც თავის თავში მოიცავს საბუღალტრო აღრიცხვის წარმოების შესაბამისობის დადგენას საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და კრიტერიუმების მიმართ.

წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშების ანალიზისას (ფინანსური მდგომარეობის, ფინანსური შედეგების, ფულადი სახსრების მოძრაობის, კაპიტალში ცვლილებების და ბიუჯეტის და ფაქტიური თანხების შედარების შესახებ ანგარიშგები) გამოვლინდა ბუღალტრული აღრიცხვის შედეგად გამოწვეული რიგი უზუსტობები, რამაც გავლენა იქონია ფინანსური ანგარიშგების ელემენტებზე, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშში წარმოდგენილია აქტივების, ვალდებულებების და კაპიტალის სახით, ხოლო ფინანსური საქმიანობის შედეგების შესახებ ანგარიშში - შემოსავლებისა და ხარჯების და ფლობით მიღებული მოგება/ზარალის სახით, მათ შორის:

- არ არის გათვალისწინებული აღრიცხვაში მესამე პირის გადახდები ინვესტიციური კრედიტების სახით (საქართველოს უზენაესი სასამართლო; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო; საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო; საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტრო; საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო; საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო; საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტრო; საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი; სსიპ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო);
- ბიუჯეტში გადახდების საკასო ოპერაციები არ არის მიკუთვნებული საქმიანობის სახეებს (საგარეო საქმეთა სამინისტრო);
- მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, პრობლემურია დებიტორულ/კრედიტორული დავალიანებების და არაფინანსური აქტივების წყაროების მიხედვით გამიჯვნა, ძირითადად ეხება ყველა იმ ორგანიზაციას, რომლებიც ეწევიან როგორც საბიუჯეტო, ისე ეკონომიკურ საქმიანობას);
- აღრიცხვის უზუსტობებმა გავლენა იქონიეს აქტივების და ვალდებულებების მოცულობაზე (სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში; სახელმწიფო აუდიტის სამსახური, საზოგადოებრივ მაუწყებელი, საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა

სამინისტრო ,საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო; საქართველოს მთავრობის კანცელარია; სსიპ _ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო);

- დაფიქსირდა ბუღალტრული აღრიცხვის არსებული ნორმებიდან გადახვევები, რამაც წმინდა ღირებულებაზე ჰპოვა ასახვა (საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო; საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტრო; საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახური; სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაციის ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია; საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო);
- წარმოიქმნა სხვაობა ფორმა N1-ისა და ფორმა N4-ის მონაცემებს შორის (54350.0 ათასი ლარი), რაც გამოწვეულია იმ ფაქტით, რომ მოგების გადასახადი ფორმა N4-ში არ ჰპოვებს ასახვას. ასევე, ორგანიზაციებს ფორმა N4-ში არასრულყოფილად აქვთ ასახული ფაქტიური ნაშთები წლის დასაწყისში, რომელის არ არის შესაბამისობაში ბალანსის ფორმასთან.

